

Handläggare
Johanna Lood
Telefon: 08-508 25 206

Till
Socialnämnden
2018-05-15

Delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på
rubricerad remiss.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat delbetänkandet *Ökad trygghet för
studerande som blir sjuka (SOU 2018:9)* till socialnämnden,
arbetsmarknadsnämnden, stadsledningskontoret och
utbildningsnämnden.

I delbetänkandet föreslås flera åtgärder för att öka tryggheten för
studerande vid sjukdom och främja effektivare studier. Det ingår att
föreslå hur en möjlighet till deltidssjukskrivning för alla
utbildningsnivåer inom studiemedelssystemet bör utformas, att
analysera om den nuvarande karenstiden för rätt till avskrivning av
studielån inom studiemedelssystemet är ändamålsenligt utformad
och att undersöka vilka rehabiliteringsåtgärder som kan bli aktuella
för studerande på alla utbildningsnivåer och föreslå vilka aktörer
som ska ansvara för att rehabiliteringen genomförs.

Förvaltningen är positiv till förslaget om att rehabiliteringstermen
utvidgas till att även omfatta studieinriktad rehabilitering men är
undrande till vad den kommer att innebära. Förvaltningen föreslår
bland annat att den studieinriktade rehabiliteringen bör innebära att
studietakten anpassas efter den studerandes förmåga för att så långt
som möjligt undvika att studierna måste avbrytas och därmed att
den studerande behöver söka annan försörjning.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Delbetänkande av utredningen om tryggare och effektivare studier, Ökad trygghet för studerande som blir sjuka* (SOU 2018:9) till socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, stadsledningskontoret samt utbildningsnämnden. Remisstiden sträcker sig till 29 maj 2018.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 9 maj 2018. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 9 maj 2018.

Ärendet

Nuläge

Dagens sjukförsäkring för studerande med studiemedel innebär att studerande som på grund av sin sjukdom är helt oförmögen att bedriva sina studier får behålla sina studiemedel, trots att han eller hon inte studerar. För att omfattas av bestämmelserna om studiemedel under sjukdom behöver den studerande vara sjukskriven med helt nedsatt förmåga att studera (100%).

Studielån som avser sjukperiod efter 30 dagars karenstid avskrivs. Vidare finns ingen tidsbegränsning för hur lång tid som den studerande kan uppbära studiemedel under sjukdom. När studiemedel under sjukdom beviljas, blir den studerande inte återbetalningsskyldig av det utbetalade studiemedlet och studieperioden medräknas inte in i det totala antalet veckor som studiemedel högst får lämnas för.

Föreslagna förändringar

I utredningen föreslår utredaren att det ska vara möjligt att vara sjukskriven heltid eller deltid (100 %, 75 %, 50 % eller 25 %) från sina studier. Det är alltså en utvidgning av möjligheten att vara sjukskriven men ändå fortsätta studierna på deltid.

Idag förekommer att studerande har tagit del av trygghetsförmåner i sjukförsäkringen för studerande trots att de har klarat sina studier utan försening. Detta vill utredaren undgå och önskar att avskrivning av studielån istället ska utgå ifrån om den studerande inte har klarat sina studier i tid. Man vill alltså att studier under sjukdom ska baseras på studieresultat och att sjukförsäkring inom studiemedelssystemet enbart faller ut om den studerande lider skada av sin sjukdom i form av uteblivna skolresultat.

Vidare föreslås att ovan nämnd karenstid förkortas från 30 till 14 dagar. Återigen vill utredaren att det är förseningen av studier på grund av sjukdom som ska styra om studielån avskrivs. Då minskar behovet av karenstid.

Idag talar man om medicinsk, social och arbetslivsinriktad rehabilitering. Det finns i dagsläget ingen rehabiliteringsterm som avser åtgärder för att hjälpa studerande att återgå i studier. Det anses också oklart vilken eller vilka aktörer som ansvarar för sådana åtgärder. I utredningen önskar man också se studieinriktad rehabilitering där målet är att återgå till studier. Denna kan bestå av åtgärder som olika hjälpmedel, anpassning av studier, stöd från lärare eller mentor och möjlighet till omprov. Utbildningsanordnaren föreslås vara den som är ansvarig för studieinriktad rehabilitering. Hälso- och sjukvården har ansvar för den medicinska rehabiliteringen och bör även få ett uttalat ansvar för koordinering av rehabiliteringsinsatser.

Till sist föreslås även en tidsgräns för rätt till studiemedel under sjukdom. Förslaget utgår från att studiemedel under sjukdom maximal kan utbetalas för 52 veckor under en period av två år.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget om den utökade rehabiliteringstermen. Det finns en efterfrågan från arbetsmarknaden på utbildad arbetskraft, fullföljda studier motverkar således att personer går ut i arbetslöshet och minskar risken för att denne behöver ansöka om ekonomiskt bistånd. Viktigt är dock att lärosäten tidigt uppmärksammar om studieinriktad rehabilitering behövs och samverkan med hälso- och sjukvården bör vara en utgångspunkt för rehabiliteringen.

Samverkan kring rehabiliteringsärenden mellan lärosäten och hälso- och sjukvården bör specificeras tydligare i delbetänkandet.

Förvaltningen ser en risk i att tidsbegränsningen kan leda till att studerande behöver avsluta sina studier, vilket kan bidra till att socialförsäkringen eventuellt kan utnyttjas. En förutsättning för det är att personen har en sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Den studerande behöver uppfylla kraven om arbete innan studierna alternativt under studietiden för att bedömas ha en SGI. I annat fall kan den enda försörjningen som återstår vara ekonomiskt bistånd från aktuell boendekommun. Ekonomiskt bistånd är tänkt som den sista utvägen till försörjning när inget annat alternativ återstår. Förvaltningen anser att Försäkringskassan bör vara myndigheten

som i första hand är ansvarig för personer som inte kan fortsätta sina studier på grund av sjukdom och inte kommunen.

Försäkringskassan har idag ett sammanhållande ansvar för rehabilitering för personer med nedsatt arbetsförmåga och borde även ha det för studerande som inte kan fortsätta sina studier på grund av sjukdom. Förvaltningen föreslår till utredaren att undersöka om det finns möjlighet att SGI även kan omfatta inkomster av studiemedel.

Utredaren skriver i delbetänkandet att det kan vara svårt att fortsätta heltidsstudier som deltidssjukskriven. Förvaltningen anser det som nödvändigt att tydliggöra vad det rehabiliterande ansvaret avser och föreslår att det bör innebära att studierna kan anpassas efter varje studerandes förmåga, precis som det sker i arbetslivet vid rehabiliterande åtgärder. Om det inte finns möjlighet att anpassa studietakten finns risk att den studerande måste avbryta sina studier i förtid och söka sin försörjning på annat sätt. Målet torde vara att studenten kan fullgöra sina studier men under en längre tid än studierna från början var planerade till.

Bilagor

1. Sammanfattning av delbetänkandet Ökad trygghet för studerande som blir sjuka (SOU 2018:9)